

KENNEDY PASKELBĖ 'TAIKOS DOKTRINĄ'

Reikalauja didelių sumų erdvių tyrinėjimams ir gynybos stiprinimui

Prezidentas Kennedy "specialiame pranešime apie neatidėliojamas tautines būtinybes" išdėstė Kongresui savo "taikos doktrinos" programą, pasiūlydamas drąsias ir išlaidžias priemones bei pareikalavdamas milijoninių sumų trims pagrindiniams tikslams pasiekti:

- pralenkinti sovietus lenktynėse į mėnulį. Šis kraštas turįs prasiveržti į "aiškiai vadovaujančią rolę erdvės laimėjimuose", užsibrėždamas iki 1970 metų pasiūlyti mėnulį ir saugiai žemėn grąžinti erdvės laboratoriją su žmonėmis. (Aeronautikos ir Erdvės Administracija tikisi tai pasiekti 1967 metais).

- sustiprinti JAV neatominės gynybos jėgas. Prezidentas siūlė visiškai reorganizuoti ir modernizuoti amerikinių pėstininkų jėgas ir padidinti marinių korpo stiprumą, kad jis galėtų efektingai gesinti vadimus "krūmų ugnies" karus. Tam reikalui turi būti sustiprintas partizaninės taktikos apmokymas tuose daliniuose. Prezidentas taip pat pabrėžė civilinės gynybos stiprinimą, reikalaujamas patrigubinti fondus priešatominį slėptuvių statybai ir kitiems priešatominės gynybos reikalams, o

pačią civilinės gynybos organizaciją pervedant gynybos sekretoriaus žinion, t. y. ją paverčiant militarine.

- didinti pagalbą užsieniams, siekiant sustabdyti komunizmo veržlumą visose pasaulio dalyse.

Visiems tiems reikalams prezidentas pareikalavo 1.8 bilijono dolerių šiais metais; iš tos sumos 679 milijonai bus skirti erdvės programos reikalams. Prezidentas aiškiai nurodė, kad vien naujoji erdvės programa per ateinančius penkerius metus pareikalausianti tarp 7 ir 9 bilijonų dolerių, o taip pat smarkiai padidėsiančios ir kitų projektų išlaidos.

Kiti padidinti fondai šiems fiskaliniams metams, prasidedantiems liepos 1 dieną: užsienių ekonominei ir karinei pagalbai — 535 mil. dol., armijos ir marinių korpo sustiprinimui — 160 mil. dol., smulkaus biznio administracijai — 130 mil. dol., bedarbių apmokymui, paruošiant juos kitoms specialybėms — 75 mil. dol., JAV Informacijos įstaigai, plečiant radijo ir televizijos programas Lotynų Amerikos ir Pietryčių Azijos kraštams — 2,4 mil. dol.

Prezidentas, kaip minėta, paskelbė vyriausybės nusistatymą dalyvauti priešato-

minių slėptuvių tinklo plėtime. Ši programą turėtų "daugiau nei patrigubėti", o šiais fiskaliniiais metais jai buvo numatyta 104 mil. dolerių.

Nors prezidento kalboje nebuvo kalbama apie mokesčių padidinimą naujoms programoms finansuoti, bet jis pabrėžė, kad amerikiečių tauta kovoje dėl laisvės bus reikalaujama pasiaukojimo.

Šios "neatidėliojamos būtinybės", išdėstytos prezidento programoje, specialistų skaičiavimais, padidins valstybės biudžeto deficitą dar trim ketvirčiais bilijono dolerių, jei nepadidės valstybės pajamos. Tai reiškia, kad tuo atveju deficitas sieks 3.5 bil. dolerių.

Prezidento kalba buvo plojimais pertraukta 18 kartų, bet pagrindiniai jos punktai buvo sutikti susirūpinimo tyła. Vėliau buvo įvairių reakcijų, bet didįjį susirūpinimą kėlė nuolat kartojamas klausimas: iš kur bus gauta pinigų?

KANADA GRIEŽTINA SAVO POLITIKĄ

Premjeras Diefenbaker pareiškė, kad komunistinės Kinijos diplomatinis pripažinimas šiuo metu iššauktų Pietryčių Azijoje įsitikinimą, kad Vakarai aprobuoja komunistinį režimą. Tarptautinė būklė esanti labai pasikeitusi per keletą pastarųjų metų, prieš kuriuos naujojo Kinijos režimo pripažinimas galėjo įvykti "automatiškai".

Šis griežtėjimas Kanados kursas dėl komunistinės Kinijos buvo išreikštas ten besilankantiems Jungtinių Tautų korespondentams. Prieš kelias dienas, tuoj po prez. Kennedžio vizito, vienas Kanados vyriausybės pareigūnas dar pratarė, kad Kanada nebestudijuojanti Pekino režimo pripažinimą.

Kanada neseniai komunistinei Kinijai suteikė kreditų 300 mil. dolerių sumai, kad toji galėtų nusipirkti grūdų, o Kanada sumažintų savo žemės ūkio produktų perteklių.

Diefenbakeris pareiškė korespondentams, kad jis esąs įsitikinęs, jog komunistinė Kinija nesutiksianti tapti Jungtinių Tautų nariu, jei iš ten nebus išstumta tautinė Kinija. Premjeras pabrėžė, kad Kanada esanti priešinga bet kokiai akcijai, kuri verstų "paukoti formoziečius", t. y. tautinę Kiniją.

Scena iš Vaclovo Verikailio pastatymo Toronto televizijoje, pavaizduojant lietuviškas tradicijas... Prie stalo dešinėje sol. V. Verikaitis.

LOTYNŲ AMERIKOJE AŠTRĖJA CASTRO KRITIKA

JAV administracijos sluoksniai sako, kad Lotynų Amerikoje vis labiau aštrėjanti Fidel Castro režimo kritika, jam pasiūlius iškeisti invazijos belaisvius 1500 amerikinių traktorių. Tie patys sluoksniai mini, kad ten padidėjusios simpatijos amerikiečiams, kurie pasiryžę surinkti reikalingas pinigų sumas belaisviams išpirkti. Tuose kraštuose jau susidarę bent 10 grupių, kurios taip pat pradėjusios rinkti lėšas tam reikalui.

Tuo tarpu JAV kongrese opozicija idėjai "traktorių už belaisvius" augo. Tiek senate, tiek atstovų rūmuose įneštos rezoliucijos, reikalaujančios sustabdyti privačiai vykdomą bet vyriausybės remiamą rinkliavą.

Atsakinėdamas į kitus klausimus, premjeras Diefenbaker nurodė, kad jo susitikimas su prez. Kennedžiu "negalėjęs būti draugiškesnis". Jis pridūrė, kad per pasitarimą buvę išdiskutuoti visi punktai, kuriuos vėliau prez. Kennedy išdėstė jungtiniame parlamento posėdyje, įskaitant Kanados pakvietimą įsijungti į Amerikos Valstybių Organizaciją.

Diefenbaker pabrėžė, kad Kanada dar nesanti galutinai dėl to apsisprendusi. Faktas, kad Kanada siunčia savo stebėtojus į tos organizacijos ekonominės ir socialinės tarybos posėdžius, pridedančius liepos 15 Montevidėo mieste, dar nieko tikro nepasakys.

Diefenbaker gynė Kanados atsisakymą pasekti JAV pavyzdžiu ir suvaržyti eksportą į Kubą. Jis nurodė, kad JAV anksčiau žymiai platesniu mastu prekiaavo su Kuba, o iš kitos pusės -- ir Kanados prekyba su Kuba žymiai susilpnėjusi per pastaruosius 12 mėnesių.

* PIETŲ VIETNAMO šiaurinės dalies kalnuose komunistai pradėjo naują ofensyvą, dabar jau gaudami papildymų iš užimtosios Laos dalies. Anksčiau toje srityje komunistų partizaninė veikla nebuvo stipri, bet dabar jos laukiama dar labiau stiprėjant, nes Laose jie kontroliuoja vadinamojo "devinto kelio" galą -- vienintelį plentą jungiantį Laosą su P. Vietnamu. Šis kelias visais laikais sudarė istorinį invazijų maršrutą.

* JAV teisingumo sekretorius Robert F. Kennedy, per "Amerikos Balsą" aiškindamas apie rasinius nesklaidumus Jungtinėse Valstybėse, pripažino, kad šiuo metu rasinė problema dar nesanti gerai išspręsta, tačiau tikės, kad už 40 ar 50 metų Amerika jau išsirinkianti negra prezidentą.

Senatoriai ir atstovų rūmų nariai priešinas, tuose mainuose įžiūrėdami JAV vyriausybės nusileidimą Kubos "šantažui". Vis stiprėja nuotaikos, kad nereikia atpalaiduoti aukotas sumas nuo mokesčių prievolės. Toks pasiūlymas buvo įteiktas federalinei mokesčių įstaigai, bet ji dar nėra paskelbusi savo sprendimo.

Viena senatan įnešta rezoliucija nurodo, kad privatinės pinigų grupės "bizniavimas" su Castro režimu pažeistų Logano Aktą, kuriuo draudžiama privatiems asmenims derėtis su svetimomis vyriausybėmis. Prez. Kennedy užtikrino, kad minimas įstatymas nebūtų pažeistas.

JAV vyriausybės sluoksniuose taip pat tikima, kad šie mainai su Castro režimu sustiprintų JAV pozicijas Lotynų Amerikos kraštuose.

Tuo tarpu kai kurie Kubos egzilių sluoksniai pasiūlė keturių punktų programą Castro režimui sužlugdyti. Tieketuri žingsniai būtų: psichologinis paruošimas, sabotazas, pasyvus gyventojų pasipriešinimas ir tik tada karinė ataka.

Tas planas buvęs paruoštas vasario mėnesį ir įteiktas Kubos Revoliucinei Tarybai. Jo autorius plk. Barquin teigia, kad invazijos nesėkmingumą, be kitų klaidų, nulėmęs ir minėto plano trijų pirmųjų punktų neišpildymas.

Esą, pirmiausiai reikia sukelti didelę įtampą Kubos viduje. "Žmonėms turi būti per radiją ir visais kitais būdais išaiškinama, kad Fidelis yra diktatorius, o ne išlaisvintojas, kad komunizmas yra tironija, kad sovietų komunizmas yra imperializmas, o dabartinė Kubos

vyriausybė jo agentė." Turi būti išaiškinta, kad Amerika norinti geresnės ateities kubiečiams, negu Castro režimas ją gali pasiūlyti.

Toliau, Kubos publikai davęs laiko tai apgalvoti, turi būti pradėta rūpestingai apgalvotų sabotažų banga, kad gyventojai matytų, jog šis tas daroma. Trečia, pagrindis turi vystyti gyventojų tarpe pasyvų pasipriešinimą pasitraukimais iš darbo, streikais ir kitais būdais. Tik tada, kraštą tinkamai paruošus, galima karinė invazija.

JOHNSONO VIZITAS PADIDINO MORALĘ

JAV viceprezidento Johnsono kelionės ir jo paskelbti didesnės ūkinės ir karinės pagalbos pažadai, stebėtojų nuomone, pakėlė jo aplankytių Pietryčių Azijos kraštų moralę.

Patvirtindami padidintos ūkinės ir karinės pagalbos pažadus, JAV atstovai P. Vietname ir Tailande tuoj pat pradėjo pasitarimus.

Anksčiau reliatyviškai saugia laikytoje centrinėje Pietų Vietnamo dalyje taip pat smarkiai sustiprėjo komunistinio Vietkonogo veikla. Tailandas praneša apie pagyvėjusią teroristinę komunistų veiklą šiaurės rytuose, kur kraštas susisiečia su Laosu.

Abiejų kraštų vyriausybės valdininkai pastebi, kad viceprez. Johnsono vizitas išklaidęs kai kurias jų abejones. Johnsonas, kaip atsimename, visur pažadėjo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės neleisiančios Pietryčių Azijai patekti į komunistų dominaciją.

JT ruošia naujus planus Kongui

Jungt. Tautų gen. sekr. Hammarskjöld paskelbė buvusio specialaus įgaliojimo Konge, indo Raješvaro Dajalio, atsistatydinimą ir pareiškė, kad jo vieton nebus paskirtas kitas asmuo, nes Jungtinės Tautos ruošiančios naują Kongo operacijų planą, kurį iššaukė "nauji svarbūs pasikeitimai Konge".

Smulčiau savo pareiškimo gen. sekr. Hammarskjöld neaiškino, bet atsimename, kad jau nuo sausio pradžios prez. Kasavubu reikalavo Dajalio atšaukimo dėl jo šališkumo prokomunistams. Kasavubu kaltino, kad Dajalis remias prokomunistinį Gizengos režimą, kuris tos paramos skatinamas atsisakinėja tartis su kitais Kongo politiniais lyderiais dėl krašto ateities.

Per pastarąsias dešimtį savaičių, Dajaliui atvykus į New Yorką padaryti pranešimą JT gen. sekretoriui, būklė Konge

gerokai pagerėjo, politinėms faksijoms pradėdant palaipsniui susitarti. Jų konferencijoje vis dar teberuošiami federacinės konstitucijos projektai.

Naujausiomis žiniomis, sutarta palikti vienus parlamento rūmus vadinamus kongresu ir padidinti prezidento galią. Tai sustiprintų vyriausybės pastovumą, nes prezidentas skirtų ir atleistų ministerius, Sudarytoji vyriausybė turėtų būti pristaatyta kongresui ir gauti jo pasitikėjimą absoliutine balsų dauguma. Jei kongresas netvirtintų vyriausybės ir krizė nusitęstų ilgiau nei du mėnesius, prezidentas galėtų paleisti kongresą.

Kongrese kiekviena iš dvidešimties valstybių, kuriomis pakelčiamos dabartinės šešios provincijos, turėtų po lygų atstovų skaičių.

Los Angeles lietuvių jaunimo būrelis pirmoje išvykoje į gamtą.

L. Kančausko nuotrauka

-- Prašau, einant į konferenciją, palikti batus!...

Adv. Rapolas Skipitis, pirmininkavęs prieš karą Kaune įvykusiame Užsienio Lietuviams Remti Draugijos suvažiavimui. Prie stalo atpažįstami iš JAV į suvažiavimą nuvykę: K. Karpius, L. Šimutis, A. Trečiokas ir kt.

M. Smečechausko nuotrauka

RAPOLAS SKIPITIS: Truputis apie Vilnių

Iš knygos 'Nepriklausomą Lietuvą statant'

1908 metais vasarą buvo šaukiama Vilniuje lietuvių moksleivių konferencija, šiauliuose berniukų ir mergaičių gimnazijų lietuvių mokiniai tuomet turėjome slaptą organizaciją, kuri mane delegavo į Vilnių dalyvauti toje konferencijoje. Tuomet pirmą kartą pamačiau Vilnių. Pirmiau jau buvau matęs Liepoją ir Rygą, kur jau buvo elektros tramvajai, tai mūsų Vilniaus lietuvių kinų traukiamas "tranzėjus" man padarė labai nekokį įspūdį. O dar liudnesnių minčių man sukėlė patys Vilniaus gyventojai. Lietuvių statytame mieste, buvusioje Lietuvos sostinė, dabar pasigedau lietuvių kalbos ir pačių lietuvių. Gatvėse ir kitose viešose vietose tesigirdėjo rusų, lenkų ir žydų kalbos. Lietuviškai kalbančių žmonių niekur nesitikau. Tik mažą lietuvių saugelę mačiau lietuviškų laikraščių redakcijose. Jau tuomet mintinai mokėjau Maironio "Vilnių" ir jautriai prisiminiau jo žodžius: "Negreit su saule išauš dar rytas! Miega aplinkui naktis."

Nuo 1910 metų jau kasmet tek-

davo Vilnių aplankyti. Kiekvienais metais vis daugiau ir daugiau man pasisekdavo sutikti pavienių lietuvių ir pamatyti Vilniaus lietuvių organizuotos visuomenės vienokius ar kitokius pasirodymus.

1912 metais nuvykau į Vilnių, į Mokslo Draugijos suvažiavimą. Čia sutikau prieš metus baigusį Tomso universitetą Martyną Yčą. Nors iš viso gal tik antrą kartą mudu buvome susitikę, bet jis pakvietė mane nueiti kartu su juo į kavinę po puodelį kavos išgerti. Nuėjome į šiauriausią Vilniaus kavinę, rodos, vadinamą Štral. Kavinė puiki: viskas žiba, tarnai padavėjai žvaliai skuba svečiams patarnauti. Jie netik švariai ir gražiai apsirengę, bet ir savo veido išreiškia stengiasi svečiams patikti. Svečių dauguma kalbėjo lenkiškai. Buvo dar girdimos rusų ir žydų kalbos. Negalėjau nei pamanyti, kad kas nors čia kalbėtų lietuviškai. Bet Martynas Yčas rankos mostelėjimu pašaukė padavėją ir sako jam lietuviškai: "Prašau, du puodelių kavos ir pyra-

gaičių." Padavėjas labai nustebo, tačiau nesusiraukė tik atsiprašęs nubėgo prie kito padavėjo ir pusbalsiai jam pasakė: "Litvini" -- lietuviai. Tas kitas padavėjas atėjo prie mūsų ir mandagiai lietuviškai paklausė, ko mes norėtume.

M. Yčas, truputį paraitęs dar tuomet gana jaunas savo važiavimus, man dėstė: "Reikia tuos miegančius lietuvius pažadinti. Juk daugumas jų yra gryniausie lietuvių ir moka lietuviškai kalbėti, tik nenori pasirodyti, kas esą. O vis todėl, kad lenkai per bažnyčias ir visaip kitaip laiko apsėdę Vilniaus lietuvius, kad jie bijotų ir žodį pratariti lietuviškai".

Yčo pasiūlymas Štralio kavinėje man buvo geras pavyzdys. Po to ir pats daug kur kalbindavau lietuviškai ir, turiu pasakyti, kad daugeliu atveju visai gerai susikalbėdavau.

Prabėgo dar aštuoni metai. Jau esu Vilniuj, kaip nepriklausomos Lietuvos Vidaus Reikalų ministeris. Trumpam apsigyvenau geriausiame tuomet viešbutyje prie

didžiausios gatvės, mūsų pavadintos Vytauto Prospektu. Nemačiau, kad to viešbučio tarnai mokėtų lietuviškai. Bet jie patys pirmieji į mane prabilo lietuviškai. Pasirodo, kad tik vienas jų buvo rusas, o kiti lietuviai.

Nors padėtis nebuvo tikra, bet visgi nemaniau, kad taip trumpai teisbūsime Vilniuje. Savo policijos vadui pavadėžiau surasti man neužimtą butą, kurį galėčiau išsinuomoti. Surado vieno buto namuką Žvėryne. Jo savininkas buvo rusų kariuomenės gydytojas, senukas generolo laipsnyje. Karo metu jis buvo pasitraukęs į Rusiją, o po karo nei jis, nei jo šeima nebesugrįžo į Vilnių. Namuką tvarkė jo buvusi tarnaitė, moterėlė gal kokių penkių dešimtų metų. Klausiu jos tautybės. Iš karto pasisakė esanti lenkė, o kai daugiau išsikalbėjome, tai prisipažino esanti lietuvė, kaimietė nuo Rušėnių. O jos a.a. vyras buvęs suvalkietis. Bet kai prieš 27 metus jiedu apsigyvenę Vilniuj, tai ir pasivadinę Senkevičiais, kad atrodytų, jog esą ne lietuviai, o lenkai, nes lietuviai tuomet Vilniuje buvo vadinami pagonimis (paganie).

Karo metu Maskvoj buvau supažinęs ir, galima sakyti, susibčiuliavęs su gabiu architektu Ipolitu Grincevičium. Jis tuomet statė labai didelę stačiatikių bažnyčią prie Miusskos aikštės. Jo žmona buvo vilnietė ir, žinoma, save laikė lenke. Ip. Grincevičius buvo gimęs ir augęs Lietuvoje ir išėjo šiaulių gimnaziją. Nors lietuviškai menkai temokėjo kalbėti, nes buvo kilęs iš lenkiškai kalbančios šeimos, bet laikė save lietuviu. Architektūros Ip. Grincevičius mokėsi Petrapilio Meno Akademijos architektūros skyriuje. Ta pačia mokyklą buvo išėjęs ir Kauno Karo Muzėjaus pastato architektas, talentingas Vladas Dubneckis. Ip. Grincevičius minėtą architektūros mokyklą buvo baigęs labai gerai ir buvo laikomas pirmajiu architektu. Po karo, kai tik galėjo išvykti iš Rusijos, 1918 metais jis atsikėlė į Vilnių, kur buvo jo uošviai.

Čia noriu priminti, kad mūsų Atstatymo Komisaraiatui labai trūko architektų. Dabar, atvykęs į Vilnių, maniau susirasti tą šaukiamą architektą Grincevičių ir pasiūlyti jam tarnybą Lietuvos Atstatymo Komisariate. Deja, Ip. Grincevičius Vilniuj nebebuvo, nes jis, kaip Lenkijos geležinkelio žinybos architektas, buvo pasitraukęs į Varšuvą. Bet radau jo uošvius su kitais jų vaikais. Pasirodo, jog tie Ip. Grincevičiaus uošviai buvo gryniausie lietuvių ir be pagrindo Grincevičiaus žmona save laikė lenke.

Iš tų kelių, čia mano sumintų pavyzdžių, ir kitos mano patirties jau 1920 metais buvau sudaręs tvirtą įsitikinimą, kad Vilnius visai nebuvo toks lenkiškas, kaip jis atrodė tik paviršutiniškai pažūrėjus. Nors neabejotina, kad lenkiškai kalbančių Vilniuje buvo žymiai daugiau negu savo šeimose kalbančių lietuviškai, bet taip pat neabejotina, kad tikrų lenkų buvo daug mažiau negu lietuvių. Jei per dvidešimt nepriklausomybės metų Vilnius būtų buvęs faktinai Lietuvos sostinė, tai didžioji gyventojų dauguma būtų grįžusi prie savo tautos kamieno -- prie lietuvių, ir Vilnius tikriausia būtų virtęs, jei ir ne visai lietuvišku, tai su aiškia lietuvių persvara daugialkalbiu miestu. Žydai, gudai lenkai ir kitos mažumos būtų galėję laisvai puoselėti savo kultūras. Būtį tęsiama Lietuvos didžiųjų kunigaikščių garbinga tradicija: broliškai sugyventi su visokių tautybių žmonėmis, gyvenančiais nepriklausomoje Lietuvoje.

1920 metais Vilnių faktinai teatūrėjome nuo rugpjūčio 26 dienų, ligi spalio 11 dienos. Per tas šešias savaites negi galėjo būti kas nors žymesnio padaryta, kad ir Vidaus Reikalų ministerijos srityje.

Mūsų policijai atgautoje mūsų sostinėje darbo buvo nedaug, nes gyventojai, karo ir bolševikų išgąsdinti, buvo gana ramūs.

Mūsų kariuomenės veiksmams lietuvių fronte buvo neseikmingi. Mūsų kariuomenė buvo persilpnė atsispirti prieš daug didesnę Lenkijos kariuomenę. Be to, mūsų karo vadovybėje buvo kažkas netvarkoj. Bet ne mano reikalas apie ano meto mūsų karo vadovybės negalavimus rašyti.

KITI RAŠO

PARTIZANAI LIETUVOJE

"Į Laisvę" paskelbė Juozas V. Brazaičio ilgesnį rašinį apie Lietuvos partizanus, veikusius komunistams antrą kartą okupuojant ir okupavus Lietuvą. Čia duodame trumpą ištrauką apie partizanų atsiradimą ir jų socialinį bei moralinį charakterį. Juozas Brazaitis rašo:

"Šis partizanų pasireiškimo laikotarpis išsiskiria iš kitų savo platumu, apėmusiu visą tautą, ištvėringumu, trukusiu daugiau kaip dešimtmetį, žūbtinėms kovoms žiaurumu ir žuvusių gausumu -- iki 50,000. Jo raidoje pažymėtini trys laiko tarpai: masinis sąjūdis iki 1947, centralizuota organizacija iki 1952, individualus partizaninis veikimas po to laiko.

PARTIZANŲ ATSIDARIMO VEIKSNIAI

Buvo keli veiksniai, lėmę kitoki Sovietų okupacijos sutikimą 1944 nei 1940: a) pirmosios okupacijos patirtis, kad su sovietiniu okupantu neįmanomas joks sugyvenimas tiems, kurie siekia savo tautai nepriklausomybės ir savo kultūros, o asmenims bent reliatyvios laisvės sąžinei: b) vokiečių okupacijos metu įsiūbuotas visame krašte pasipriešinimas ir sukurtos pasipriešinimo organizacijos; c) pagrindinės spaudos dar vokiečių okupacijos metu sukeltas optimizmas, kad bolševikų galima okupacija truksianti neilgai ir kad reikią tik išlaukti, iki bus įvykdyti Atlanto Chartos pažadai atstatyti nepriklausomybę tiems kraštams, kurie ją turėjo prieš karą, bet kurie jos buvo dėl karo netekę; d) reikalus gintis ir gyventojus ginti nuo sovietų kareivių prievartavimo ir plėšikavimo; e) noras išvengti suėmimo ar mobilizacijos į sovietinę armiją. Vienos trijų priežasčių buvo svarbesnės vieniems, kitos kitiems, tačiau visos jos skatino trauktis į miškus masiškai ir virsti partizanais.

Anksčiausiai partizanai pasirodė ir ėmė organizuotis žemaičiuose, kurie ilgiausiai buvo išlikę bolševikų neužimti ir kur dėl to buvo susitelkę daugiausia buvusių karių. Jau 1945 pradžioje partizanų judėjimas buvo apėmęs visas Lietuvos vietas, išskyrus rajonus, kur buvo dideli Sovietų kariuomenės daliniai -- Paprūsėje, šiaurės vakarų Lietuvoje, Miškingosios vietos, kaip Rūdninkai, Prienėlis, Labanoro, Tauragės miškai glaudė didesnius partizanų junginius nuo keliasdešimt iki kelių šimtų vyrų (1945 III prie Naročiaus ežero partizanų grupės buvo 800 vyrų). 1945 IV buvo skaičiuojama, kad visoje Lietuvoje partizanų turėjo būti 30,000. Skaičius ir asmeninė sudėtis turėjo nuolat keistis: buvo skaičiuojamas partizanų amžiaus vidurkis -- dveji metai.

PARTIZANŲ SOCIALINIS IR MORALINIS CHARAKTERIS

Socialinės padėties atžvilgiu partizanai daugiausia buvo kilę iš darbininkų ir smulkųjų ūki-

ninkų. Jie buvo įvairios profesijos ir amžiaus -- karininkai, tarnautojai, studentai, vyresniųjų klasių mokiniai, ūkininkaičiai, darbininkai. Paslankiausias buvo jaunimas -- kaikur ištisos mokyklų klasės prisistatė ir nesidavė perkaltamos grįžti į legalų gyvenimą. Moterys partizanų veikloje buvo ne tik ryšininkės, slaugės, bet ir aktyvios kovotojos, rodžiusios heroizmo lygiom su vyrais.

1945 I - II įvairias Lietuvos vietas vokiečiai buvo nuleidę savo agentų, radių, sabotažo vykdytojų lietuvių. Kartu buvo numesta ir nemaža ginklų, šaudmenų bei sprogdmėnų. Daugumamas desantininkų buvo grynai lietuviškos orientacijos. Vokiečių pagalba pasiekė Lietuvą, jie tuoju prisijungė prie vietos partizanų ir pasidavė jų drausmei ir direktyvoms. Prie partizanų paskui prisijungė ir negausūs nuo bolševikų pabėgę atskiri vokiečiai, išmokę lietuviškai ir vėliau pasiekę savo tėvynę repatriacijos keliu. Bet jie tebuvo išimties. Kai partizanai ėmė glaudžiau organizuotis, buvo bendra taisyklė: partizanais negalėjo būti tik lietuviai. Tai įsakmiai pažymėjo Tauro apygardos statutas 1945.

Statutas paryškino ir moralines kvalifikacijas kandidatams į partizanus: "Laisvės kovotojai gali būti lietuviai vyrai ir moterys be amžiaus skirtumo, aukštos moralės, drąsūs, ryžtingi, niekuomet nesuserišę praeityje prieš lietuvių tautą ir visiškai atsidavę už Lietuvos išlaisvinimą". Stojantieji į partizanų organizaciją turėjo duoti priesaiką: "Aš... prisiekiu Visagalinčio Dievo akivaizdoje vardan kritusių brolių už Lietuvos laisvę ir Nepriklausomybę uoliai dirbti Nepriklausomos Lietuvos atstatymo darbą, nesigailėdamas nei jėgų, nei gyvybės, grįžtai vykdyti vadovybės įsakymus, didžiausioje paslapyje laikyti veikimą, nesidėti su priešais ir viską pranešinėti savo viršininkams. Man yra žinoma, kad už šios priesaikos sulaužymą būsiu baustas mirties bausme. -- Tai, ką pažadu, tegul Dievas išlaikyti man padeda".

Partizanas negalėjo iš organizacijos išstoti, iki bus iškovota Lietuvai nepriklausomybė. Išstoti negali net ir atgavęs nepriklausomybę, iki bus vadovybės leista. Iš maršos masės, atsidūrusios miškuose, ar dar gyvenančių legaliaime gyvenime partizanų vadovybė siekė sudaryti aukštųjų moralinių kvalifikacijų bendruomenę, pasiryžusių kovoti ne tik su priešais okupacija dėl krašto laisvės, bet ir su savim dėl savo asmenybės aukštesnio moralinio lygio. Tokių žmonių organizuota bendruomenė yra išskirtinė visos tautos kovojanti dalis, kaip viduriniai amžiaus riterių luomas.

Partizanai įvairiai vadinosi. Žemaičiuose buvo pradžioje populiarius vanagai, suvalkų krašte miško broliai. Paskiau buvo priimtas bendras pavadinimas laisvės kovotojai, nors šis terminas buvo suprastas plačiau ir reikšė apskritai rezistencijos narį. Plačiai organizacijai, kada ji pradėjo centralizuotis, buvo vartojamas Patizanų Sąjūdžio vardas, nuo 1948 Lietuvos Laisvės Kovų Sąjūdis.

Tegu apie tai rašo mūsų karo istorikas pulkininkas Kazys Ališauskas ar kitas kuris kompetentingas asmuo.

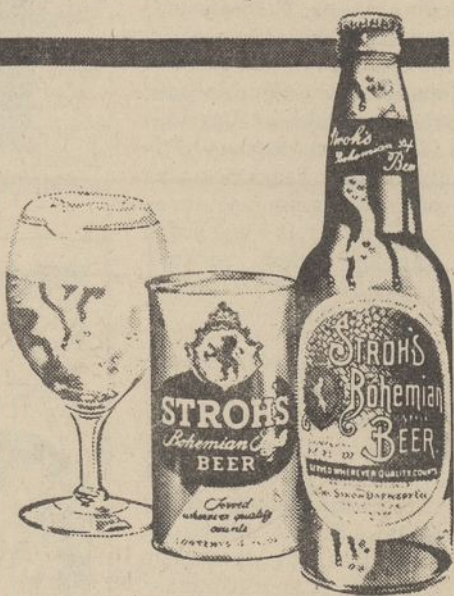
Žmonės mūsų klausia:

"Kodėl Stroh's ugnim verdamas?"

Atsakymas yra toks:

"Taip gaunamas geresnis alus!"

Stroh's skirtingas virimo būdas (atvira ugnim virimas prie 2000 laips.) padaro skirtingo skonio, kurį jūs pajusite iš pirmo Stroh's alaus paragavimo. Bandyk Stroh's šiandien... ir pripažinsit, kad tai šviesesnis, skanesnis, labiau negu kitas alus gaivinantis! Tai Amerikoje vienintelis ugnim verdamas alus!

JUMS PATIKS

Stroh's

JIS ŠVIESESNIS!

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Cėkienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Artėja didžiojo sukilimo dvidešimtmetis

Lietuvos Nepriklausomybės paskutinio pavergimo istorijoje daug tragikos. Štai, kada į kraštą veržėsi sovietinis okupantas, mes buvome tarsi pasimetę. O kada okupantas visą tautą sukaustė kiečiausiu režimu, tauta ruošėsi sukilti ir momentui atėjus sukilo. Ir pagaliau, sukilusi tauta ir vėl paskelbusi nepriklausomybę, neilgai ją tegalėjo džiaugtis. Vėl sekė naujos okupacijos, kol pagaliau įsitvirtino raudonoji vergija.

Už mėnesio — birželio 23 d. sueina dvidešimtmetis. Tada sukilusi lietuvių tauta įrodė, kokia niekinga buvo sovietinių "rinkimų" valia Lietuvą įjungti į Sovietų Sąjungą. Tada sukilusi tauta atkūrė savivaldą valsčiuose, apskrityse, o Kaune centrinę Lietuvos vyriausybę.

1941 metų birželio sukilimas buvo spontaniškas. Spontaniškas todėl, kad tauta buvo persotinta teroru, suėmimais, trėmimais ir niekinimu. Jei kai kur, daugiausia centrinėse vietose, ir buvo pastovūs pagrindinio organizacijos siūlai, tai prie komunistinio sekimo ir teroro, jie anaip tol nebuvo visur kitur pakankami. Bet, kaip jau sakytą, tauta tiek buvo persotinta teroro, kad pirmą progai pasitaikius, išėjo ginti savo laisvės. Išėjo taip, kaip išmanė, kaip tikėjosi geriausiai laisvės priekoliniui gali patarnauti. Vieni su senais išsaugotais ginklais, kiti su savo darbo granačiais, o treči iš rusų karių atimtais savituais ar kulksvaisdžiais. Ir ta sukilimo drasa tada buvo taip uždeganti, taip lietuvių prie lietuvių jungianti, kad ir su mažomis jėgomis buvo galima beveik kalnus nuversti.

Birželio sukilimo padariniai ir dabar dar okupantui neduoda ramybės. Jis visai stengiasi ir sukilimo vadus ir patį sukilimą nuvertinti, jį padaryti vokiečių karo mašinų prieš Sovietų Sąjungą dalim. Visus sukilimo dalyvius, o ypač jos vadus, nori parodyti arba vokiečių tarnais, arba, kaip jie dar šaukia, tik "liaudies prasikaltėliais."

Suprantama, kad okupantas turi visai raitytis ir visai per galvą verstis. Juk tas pats okupantas prieš metus skelbė, kad lietuvių tauta laisvanoriškai pasidavė Maskvos globai, o už metų jau visuotinai sukilo ir savo vyriausybę pastatė. Taigi reikia niekinti, įrodinėti, kad jie buvo tik vokiečių tarnai, kad jiems lietuvių tauta nepitarė.

Kokie sukilimo metu atėjusios vyriausybės santykiai buvo su vokiečiais, karo metu atėjusiais į Lietuvą, labai gerai žinoma. Dauguma iš jos narių nuėjo kalėjimų ir kacetų keliais. Ir beveik visi iš jų, kurie sukilimo metu atliko vadovaujančius vaidmenis, su vokiečiais arba jokių santykių neturėjo, arba atsidūrė jų persekiojimo replėse.

Prieš dvidešimt metų įvykęs visuotinas lietuvių tautos sukilimas yra didelis istorinis įvykis. Jis parodė lietuvių tautos tikrąją valią — tik savarankiškai tvarkytis. Jis buvo ne kurios nors vienos organizacijos diktuojamas, o diktuojamas lietuvių tautos laisvės troškimo. Todėl ir jo dvidešimtmečiui artėjant labai derėtų, kad jo tinkamu paminėjimu rūpintųsi bendrinės mūsų organizacijos. O minint, daugiau Lietuvai naudos būtų, jei mes ne savybėje vieno ar antro nuopelnus keltume, bet visuotinio sukilimo reikšmę labiau tiems pristatytume, kurie vis dar nori tikėti, kad mes savanoriškai nuėjome į Maskvos vergiją. Žinoma, kurie tuo tiki, gal mums ir bus sunku jų tikėjimą pakeisti, bet bent jau tiems bus galima labiau akis praplėsti ir labiau komunistų klastą išryškinti.

B. G.

IŠ FLORIDOS

Nuoširdžiai dėkoju Dirvos redakcijai už dovaną, kurią atsiuntė man į Floridą. Toji dovaną --Dirva, kurios aš pasigedau pačiomis, pirmomis vasaravimo dienomis. Dabar nebus nuobodų ir būdamas toli gyveniu artimai su Clevelandu.

Malonu jūros bangose ir saulės spinduliuose, Jaučiamės labai gerai. Ekskursuojame po miestą ir žymesnes vietas. Sužavėti Floridos švarumu, nuostabių vietovių grožiu.

Gegužės 19 d. apžiūrėdami apylinkes lengva mašina užsukome pas P. Kaulakius. Jis buvo išvykęs darban, ponis kažką veikė viduje -- namuose. Atvykus tuojau pasitiko mus ir maloniai priėmė. Parodė savo namą, sodą ir kitas grožybes. Man pasiū-

lė pasiskinti greifų. Išlipau į medį, o ponis atnešė maišelį. Staiga įvykis. Viduryje sodo pasirodė dūmai. Ponia šaukdama nubėgo dūmų link, o aš šokau iš medžio ir pasileidau paskui. Minutės laikorapyje jau plieskė stipri ugnis. Prišokau gesinti, pagalba vandens ir ugnies užspaudimo gaisras buvo nuslopintas.

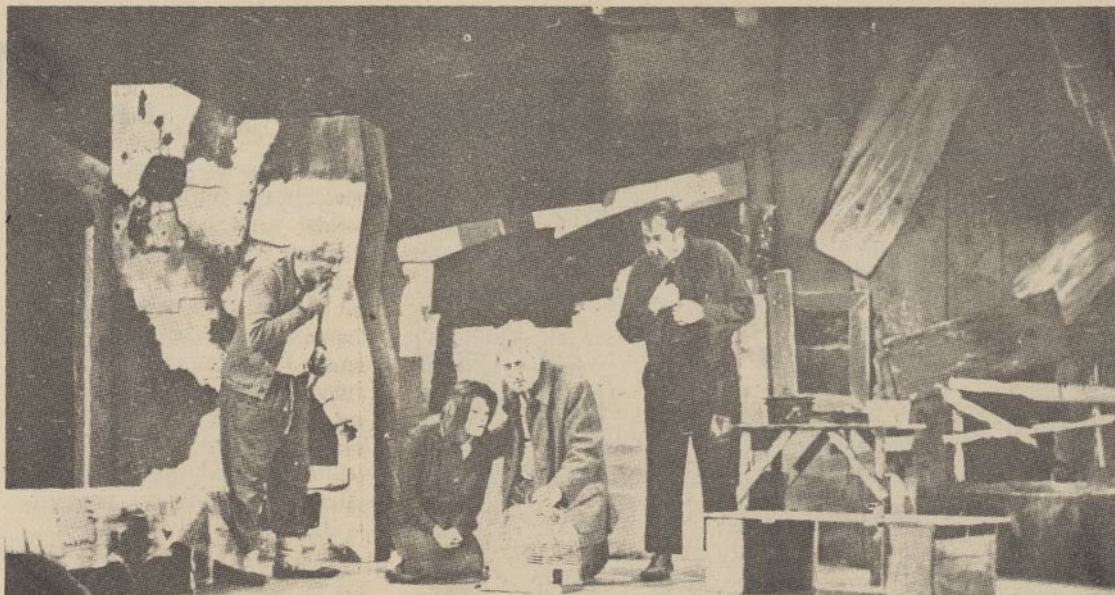
Pasirodo, netoliese buvo degintos šitkšlės, o aplinkui begalės perdžiūvusių lapų, lentgalių, šakų, žiežirba pateko ir užsidegė. Jei šeiminiškė būtų buvusi namo viduje ir dar bent pora minučių nebūtų pastebėjusi, galėjo kilti didelis gaisras, atnešdamas didelius nuostolius.

Visiems clevelandiečiams siunčiame geriausių linkėjimų ir kviečiame paaugstogauti į gražiąją Floridą. O Dirvos redaktoriams ir visam štabui geros sekmės darbe.

A. Jonaitis,
Florida

NEPRITARIA, BET IŠVADŲ
NEPADARO

Skaitėme Dirvoje BALFo pranešimą, kur posėdžiavę direk-

Scena iš Kosto Ostrausko dramos "Kantarėlė" kuri gegužės 20 d. buvo suvaidinta New Yorke. Nuotraukoje iš kairės aktoriai: Kazys Vasiliasukas, Laima Vasiliaskaitė, Vytautas Valiukas ir Leonas Karmazinas. Veikalą režisavo Vytautas Valiukas. Dekoracijos Romo Viesulo. Muzika Giedrės Gudauskienės.

Vyt. Augustino nuotrauka

IR NEW YORKE PAČIULBĖJO 'KANARĖLĖ'

K. Ostrausko "Kantarėlė" prieš keletą metų buvo vaidinta Chicagoje. Tolimesnieji sužinojome apie ją tik iš laikraščiuose rašytų atsiliepimų apie vaidinimą. Iš jų sprendžiant, atrodo, kad tai nežinia kodėl scenoj rodoma kažkokia "ubagynė", arba "veikalas iš elgetų gyvenimo". Kai kas net peikė vaidinimo rengėjus: ar nebuvo ko vertingesnio iš Lietuvos parodyti, ar reikėjo rodyti elgetyną...

Kai santariečiai vėliau tą veikalą išleido (gražiai, tik nepatogiai, nes į normalias knygu lentynas netelpiančio formato), tada paaiškėjo, kaip kartais vaidinimų aprašinėjimui bei vertinimui tiktai knyga, o mato špygą.

Tiesa, ir New Yorke (Van Wyck Junior High School, Jamaica) gegužės 20 dieną įvykusiame "Kantarėlės" vaidinime buvo girdėti publikoje balsų, nelabai patenkintų kad scenoje tebuvo "ubagai". Ne visų, mat, dantys riestus įkanda, tad kaikam riestas ir atrodo tiktai kevalas. O juk "Kantarėlėje" elgetos ir tėra "kevalas". Arba, -- tik drobė, tik medžiaga, ant kurios autorius piešia paveikslą. Vietoj elgetų čia galėtų būti ir bajorai, arba generolai, arba dkininkai, arba studentai: tik būtinių jų pasikalbėjimų temos būtų atitinkamai kitokios o įvykio su kanarėlė esmė vistiek liktų ta pati.

Kantarėlės, to rojaus paukščiuo čiulbėjimas -- Grožis, Poezija, lyg tas Laimės Žiburys,

Vytautas Valiukas su Laima Vasiliaskaitė prie narvelio su kanarėlė.

Vyt. Augustino nuotrauka

toriai ir apsvartę šalpos skaldymo įvykius, priėmė gerą rezoliuciją, kad reikalai būtų sutvarkyti. Taip pat skaitėme ir atskirą pirmininko kan. Končiaus nuomonę, kad jis tai rezoliucijai nepritaria. Atseit, jis pasisako už šalpos skaldymą, nors pats yra BALF pirmininkas.

Nereikia labai gudrios galvos, kad tokiu atveju pirmininkui pasiūlytų, jeigu pats nesusipranta, padaryti atitinkamas išvadas. Juk tai pats pagrindinis BALFo darbe nesutarimas, kenkiantis iki šiol išlaikytam šalpos vieningumui.

P. Laukaitis,
Conn.

Kazys Vasiliasukas ir Leonas Karmazinas.

Vyt. Augustino nuotrauka

yra žmonių svajonė, vienų stipriau, kitų kiek silpniau tepergivenama, kituose jau beveik ir visai nuslopinta ("Et, ir višta gieda!", anot elgetos Jokūbo, pikčiurnos ir pavyduolio). Kaip tik tas amžinasis Grožio ilgesys ir yra svarbiausias "veikėjas" K. Ostrausko "Kantarėlėje". Jis nesvetimas visiems žmonėms, ne vien didžiūnams, ne vien šviesuoliams. To ilgesio visuotinumą autorius itin tuo ir išryškina, jam parodyti jis pasirenka rūmus, sudarytus iš ekonomiška žemiausiame ir intelektualiai primityviausiame lygyje besančių asmenų -- elgetų.

Menkas elgetos akiratis, ir, dvarininko nuomone, jam nei nereikia Grožio ("Kantarėlė... Nematei tokios? Na, ir nematysi"). O tačiau ta "rojaus paukštelio" giesmė visą amžių ausyse skamba, ir net elgeta visa savo būtybe siekia kaip nors dar nors kartą tos giesmės iki stoties atsiklausyti. Puskvaišė mergaitė, -- ir ta, jei ne supranta, tai bent junta Grožį, ir nesuvaldomai trokšta turėti "rojaus paukštį".

O ten, kur Grožio ilgesys išblėsęs, Piko sėkla glūdi. Ji įdėga pavydą, ji stumia kenkti, skaudinti. Pikčiurna, pavyduolis elgeta pavydi aklam draugui džiaugsmo, kai tas atsinešė kanarėlę ir gėrisi jo čiulbėjimu. Pasinaudodamas kito draugo geraširdišku naivumu ir puskvaišės

mergaitės noru turėti kanarėlę, suorganizuoją, kad kanarėlė būtų pakeista paprastu kanapiniu žvirbliu. Akklasis svajotojas, mat, nematys, kad tai žvirblis, bet girdės nebe "rojaus giesmę", o tik paprastą žvirblišką čiršką... Koks bus ano nusivilimas ir kaip tuo nusivilimu pavyduolis iš anksto džiūgauja! Mat, jeigu jam Grožis nesuprantamas ir nereikalingas, tai ko čia dar kitas į kažkokias padanges keliasi ir "rojaus giesmių" klausytis įsigėdžia!

Bet ir pavyduolio sumanymas nepavyksta. Per naktį akklasis svajotojas apkursta. (Tai netikimiausia, dirbtiniausia dramos vieta. Visai nematyti priežasties, kodėl žmogus, ramiai bemiegodamas, ligi tol net labai gerai girdėjęs, staiga visiškai nustoja klausos. Vienintelis pateisinimas, -- kad autoriui taip reikėjo). Negirdėdamas, jis pirma spėlioja, kad kanarėlė gal pavargę, todėl nečiulba. Kur ten čiulbės, visą laiką narve būdama... Kalti tie, kurie tave, kanarėlė (Grožį, Poeziją, Kūrybą) į narvą uždaro... Nematydamas ir nebegirdėdamas jis nebesužino, kad kanarėlės nebėra, kad jos vietoj paprastas žvirblis.

Ir pikčiurnai pasidaro nebejauku. Nors ir pervėlu, bet sukurta ieškoti kvailiukės mergaitės, sugrąžinti kanarėlę į vietą. Pasirodo, kad kvailiukė tą rojaus

paukščiuką taip saugojo, taip bijojo, kad vaikai neatimtų, ėmė ir paleido... Gražu buvo, kai rojaus paukštis laisvas skrido!

Trys elgetos scenoje, trijų žmonių būdų atstovai. Du griežti priešingumai: svajotojas, poetas, idealistas ir cinikas, cholerikas, pesimistas. O jų tarpe -- geraširdis, truputį suktas, nuoširdus, optimistas prasčiokėlis. Šią, autoriaus šmaikščiu žodžiu ypatinai apdovanotą rolę puikiai atliko Kazys Vasiliasukas. Rokas išėjo toks gyvas, toks įtikinąs ir toks spalvingas, kad neperdedant pripažintina, jog vargu ar begalima ko geresnio šios rolės atlikime pagedauti ir tikėtis. Kiti trys (Vytautas Valiukas -- Juozupas, Leonas Karmazinas -- Jokūbas ir Laima Vasiliaskaitė -- Aneliukė) buvo gerėlesniųjų mėgėjų spektaklių lygyje).

Išdėmėtina, koks šio veikalo patogumas keliaujančiam teatrui. Tik keturi asmenys (plius vaikų būrelis, kurį visur ad hoc galima suorganizuoti) ir tik vienas dekoracijų paveikslas, kuri, turbūt, nesunkiai sutilptų didelėsniame "station" vežime, drauge su visais keturiais aktoriais.

Vytautas Valiukas, kad ir ne visus pagedavimus įgyvendinęs Juozupo asmenybės ir pergyvenimų išryškinime, nusipelnė šiltai gero įvertinimo kaip spektaklio režisierius, nes atsilankiusiems berods daugiau kaip trims šimtams žiūrovų parūpino reginį, po kurio išėjęs žmogus jauties dvasioj pilnesnis, negu buvai ateidamas (ne bent jau kas iš tikrųjų būtų nepajėgęs per elgetas rojaus paukščio (žiūrėti!).

Spektaklio nuotaiką gerai atitiko, ar ją net paryškino ir ne realistiškos, bet išraiškingos dekoracijos, pagamintos pagal Romo Viesulo eskizą. Geras ir aktorių grimas bei apsirengimas, išskiriant šioj tokį rezervą dėl Aneliukės, kuri, atrodo, apsirengusi ir susiukavusi tvarkingiau ir miestietiščiau, negu galima tikėtis iš kaimietės našlaitės -- kvailiukės.

-vr.

Kas Dirvos neskaito
-- daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA
MOZURAITIS-BENNETT
HI 2-4450
642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS
REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigų galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: VIrginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

ŽVILGSNIS PRAEITIN... kai lietuviai tremtinių stovyklose šokdavo tautinius šokius, leisdavo knygas ir dar skaitydavo lietuviškus laikraščius... Vaizdas iš pabaltiečių šventės įvykusios 1946 metais Schongau --Altenstadte, Šoka Memingeno lietuvaitės.

V. Bacevičiaus nuotrauka

ŽEMAIČIAI PASISIAUŠĖ PRIEŠ AUKŠTAIČIUS

Kas naujo II Dainų Šventės kertelėje?

ALBINAS VALENTINAS

Dideliai senose kronikose pirmųjų keliauninkų (gal būt dar vikingų) užrašyta esantys dalykai, kokius jie pamatę pirmą kartą atsibaladoje ir išlipę Baltijos jūros pakrastyje -- ties Palanga. Jie čia pamatę žmones, kurie traškančiose giriose vaikščioję žeme. Tik patys negabieji ilgesnes distancijas dar perbėgdavę ropom arba keturpėščiais... Tuos žmones keliauninkai pavadinę -- žemaičiais.

Tie keliauninkai patraukę toliau į krašto gilumą, skindamiesi sau kelią per girias peiliams ir šoblėmis. Rytų krašte jie radę vėl kitus žmones, kurie dar nevaikščioję žeme, bet karštesni girių medžių viršūnėmis. Ši tuos žmones keliauninkai pavadinę -- aukštaičiais.

Paskui pakeleivingieji grįžę vėl į pajūrį ir ten savo laivus prisikrovę medaus ir žvėrių kaulių, o mūsiškiams davę druskos ir mažų, apvalių spindinčių pini-gėlių, kurių žemaičiai nežino-dami kur dėti -- išmėtę juos po girias. Po to keleviai vėl savo laivais išbrūzdėję į jūras. Mat, jie jau mokėję vaikščioti ne tik žeme, bet ir plaukioti vandeni-mis...

Nors dabar nei žemaičiai nei aukštaičiai nebevaikšto nei žeme, nei medžių viršūnėmis, o važinėja spindinčiais automobiliais, tačiau po tiesos šimtmečių susikibo į glėbius... Ir dėl viso šito kalta yra II Dainų šventė. Pradžią nesantikai ir kovoms davė II Dainų šventės re-

pertuaran įtrauktoji K. V. Banaičio daina "Išėj' merga". Mat, ten žodžiai yra tokie: "Išėj' merga šilan uogaut. Uogaudama užblūdijo, priblūdijo kraštan marių..."

Pirmiausiai šventės repertuaro komisijai "baisų karą" paskelbė chorų merginos. Kokia čia "merga"? Būtinai turėtų būti --mergužėlė lelijėlė... Bet svarbiausioji karo priežastis buvo --tie baisūs žodžiai: "...uogaudama užblūdijo, priblūdijo kraštan marių..." Tokie žodžiai, kaip "užblūdijo, nublūdijo kraštan marių", žemaičių "kalboje" reiškia sudurniavo, nudurniavo kraštan marių... O aukštaičiai atsispirdami tvirtina, jog tai yra nekalčiausias žodis -- paklydo, nuklydo kraštan marių...

Daug chorų, kur, matomai, pirmą žemaitės, griežtai atsisakė šią dainą mokyti. Žinoma, joms pritarė ir vyrai žemaičiai... Artėjant "mūšiams", užklausiav vyriausiųjų šventininkų: --Tai ką dabar bedarysite, ponai vyrai...?

--Nu, kągi dabar darysime... Negi griebisime į rankas šobles ir stosime kovon su žemaitėmis... Reikės ieškoti būdų taikai išlaikyti.

--Tai gal prisieis kreiptis į Jungt. Tautų Saugumo Tarybą, prašant sušaukti specialią sesiją, nes aiškiai grėsia pavojai taikai...

Bet kreiptis į ten nereikėjo.

Taika buvo atstatyta, pakeičiant šią "nelaimingą" dainą kita to paties K. V. Banaičio daina -- "Po aukštus kalnus", kuri šiomis dienomis jau išsiuntinėta chorams.

Matote, ką reiškia pradėti ne kartu vienodai vaikščioti... Nė lietuviškai nebegalime susikalbėti tarpusavyje...

Dainų šventės būstinėje telefonas jau skamba ir skamba. Visokiais reikalais, rimtais ir ne taip jau... Telefonas vėl suskamba. PR 8-2283?

--Dainų šventės būstinė klauso...

--Ponai, aš esu didis lietuviškos dainos mylėtojas. Bet ką Jūs ten dabar išdarinėjate su dainų švente...?

--Pone mylėtoja, kame gi yra reikalas? Ką baisaus išdarinėjame?

--Jūs skelbiate, kad šiais metais liepos 2 d. Chicagoje įvyksta JAV ir Kanados Lietuvių II Dainų šventė. Ar jums protelis trumpas, ar ką jau...

--Nieko nesuprantame, mielas lietuviškos dainos mylėtoja...

--Nesuprantate... Tikri užuomarsos ir daugiau nieko... Juk Chicagoje įvyksta ne Antroji Dainų šventė, bet jau trečioji iš eilės. Iš kur jūs ištraukėte tik antrąją...? Antroji jau įvyksta tik International Amphitheatre. O pirmoji įvyko Chicago Coliseum.

Tai, ši jau yra trečioji... --Negi II Dainų šventė būtų pramiegoje, po šimto pyptkiu...

Pone, gal galėtumėte užsukti į Dainų šventės būstinę ir mes viską išsiaiškintumėm...

--Mielu noru, miegaliai... Tuojau ateina ir jums klaidą įrodysiu.

--Bet gal tamistėlė Dainų šventė sumaišėte netyčia su Tautinių Šokių švente, kuri įvyko vėsoje International Amphitheatre pakutinė...

--Palaukite... ištikrųjų... Tai ten įvyko ne dainų šventė, bet šokių? Kad jį kur gaidžiai sulestų, susimiksinau...

--Tai užeisite pas mus?

--Ne, tai jau geriau neužeisiu... Kad ją kur gaidžiai sulestų... --numykė į telefoną didis lietuviškos dainos mylėtojas...

Komp. Julius Gaidelis, II Dainų šventės jungtinio vyrų choro dirigentas, iš Bostono jauatsiuntė pats pirmasis visas vyrų choro repertuaro dainas, įreikduotas į juostą, išpildytas jo vadovaujamo vyrų choro Bostone. Bostoniečiai vyrai, atrodo, patys pirmieji išmoko savo dainas. Kiekvienas norintis jas gali išgirsti II Dainų šventės būstinėje, 2501 W. 60 St., Chicago 24, Ill.

Daugelyje Chicago vidurinės didžiųjų krautuvų vitrinose jau kabo II Dainų šventės plakatai -- atskirai lietuvių ir anglų kalbomis.

Bilietai gaunami Dainų šventės būstinėje -- asmeniškai ir paštu, laiškais.

Pats pirmasis bilietų užsakytojas į II Dainų šventę, kada jie dar tik buvo atiduoti spaus-

Palyginti dar taip neseniai, šio šimtmečio pradžioje buvo mokslininkų galvojama, kad išlaikyti gerą ir stiprią sveikatą visiškai pakanka proteinų, krakmolo, riebalų ir mineralų. Visa tai tada ir buvo laikoma balansuotu maistu, patenkinančiu žmogaus reikalavimus. Šiandien, kylant medicinos mokslo pažangai, mes jau turime tikslesnių žinių, paremtų aiškiais faktais teikiančiais galimybes išugdyti ir išlaikyti geresnę bei stipresnę sveikatą.

Tais ir pirmesniais laikais įvykdavo reikšmingą, įtariančių tokių ankstyvesnių galvojimą. Tačiau mažai kas kreipė reikiamo dėmesio. Tik akylesni mokslininkai suabejoję visišku pakankamumu tokio maisto, ėmėsi mokslinių tyrimų. Vienas iš pirmųjų buvo Anglijos biologas Dr. F. G. Hopkins, kuris pačioje pradžioje šio šimtmečio praktiškais bandymais įrodė, kad be chemiškai gryno proteinų, krakmolo, riebalų ir mineralų, dar reikia ir kitokių medžiagų geram sveikatos išlaikymui. Jis būrį žiurkių maitino šiuo grynumais, duodamas joms esti kiek tik jos norėjo. Praslinkus tūlaim laikui jų sveikata pradėjo pakrikti ir ilgai visos išgaiso. Paėmęs kitą žiurkių būrį jis maitino tokiuo pat chemiškai išgrynintu maistu ir tokie pat reiškiniai kartojo. Vienok šiuo tarpu, kai jos pradėjo rodyti nesveikumo ženklus, šį maistą papildė vienu trečdaliu šaukštuko pieno. Per trumpą laiką jos atkuto, vėl tapo sveikos ir nė viena neišgaiso.

Šitokie daviniai aiškiai nurodo, kad piene esama kokių tai būtinų medžiagų gyvybei ir sveikatai išlaikyti. Ir kad pirmiau galvotas balansuotas maistas esąs visiškai klaidingas, neatitinkantis organizmo reikalavimų. Šis Dr. Hopkinso reikšmingas tyrimas atkreipė pasaulio biologų rimtą dėmesį. Daugybėje po to sekusių tyrimų prieita prie panašių ir vienu išvadų. Reiškia, kad dar esama kokių neištirtų medžiagų, būtinai reikalingų gyvybei. Ir tos, dar nežinomos, neištirtos medžiagos buvo pavadintos vitaminais, reiškančiais gyvybę.

Vitaminai gausiai randami augmenijoje ir gyvuliuose, kurie tiesioginiai ar netiesioginiai juos gauna iš tos pačios augmenijos. Taigi ir žmonės juos gauna pakankamai kiekiais valgydami daržoves, vaisius ir mėsą. Saulės spinduliai, pasiekdami nuogą odą, teikia žmogui vitamino D. Vaisių gamintojai dabar gamina daug visokių vitaminų, gaunamų kiekvienoje vaistinėje. Normaliose sąlygose žmogus, valgydamas tikrai balansuotą maistą ir pakankamai kiekiais, jų visų gauna užtektinai ir tada nėra jokio reikalo papildyti dirbtiniais. Tik išimtiniais atsitikimais gali prireikti vienokio ar kitokio vitamino papildymo, bet tik daktaro nurodymu, nes kitaip, jokios naudos nebus. Pačiam žmogui nesama tiksliai galimybių nustatyti vitaminų trūkumo, o jeigu pagaliau toks trūkumas tikrai pasireiškia, tai dar nežinia kokio vitamino. Tik tikslus tyrimas tegali išspręsti esamą padėtį. Iš radijo ir spaudos skelbimų bei įkalbinėjimų žmone nebūna naudos ir į tai nereikia kreipti dėmesio. Geresniam sveikatos aprūpinimui šitokius svarbius reikalus palikime gydytojui, kaip šios srities žinovų sprendimui.

Vitaminai organiniai junginiai, kai kurie iš jų savo struktūra labai sudėtingi. Jų kaip ir mineralinių elementų, tereikia visai mažais kiekiais. Beveik visus vitaminus randame augmenijoje. Žmogaus kūnas su maža išimtimi jų negali

vei spausdinti, buvo chichagietis Juozas Petkus, 6817 So. Rockwell St. Jis tada užsisakė 4 bilietus po 5 dol. ir sumokėjo pinigų. Juozas Petkus yra buvęs žemaičių Teatro, Telšiuose aktorius ir dabar lietuviškųjų darbų didelis entuziastas. Dabar jau gerieji bilietai yra stačiai "leste lesami" pirkėjų. Yra daug užsakymų paštu iš tolimų Amerikos vietų, Kanados ir net Meksikos...

Vitaminai ir sveikata

Dr. STEPONAS BIEŽIS

pasigaminti. Taigi juos visus privalome gauti su maistu.

Jie reikalingi ir būtinai normaliam augimui ir tinkamam sveikatos išlaikymui. Be jų vaikai neišaug normaliais, suaugusieji neišlaikys geros sveikatos. Čia ir glūdi jų tikroji svarba bei reikšmė.

Į daugybę organizmo chemiškų veikinių vitaminai aktyviai neįsijungia. Tik jų patsai buvimas sudaro tokias sąlygas, kuriose šios veikmės tegali sklandžiai vykti. Nelyginant orkestras šokėjams būtina sąlyga, kad galėtų šokti. Ir prie gero orkestro vyks-ta geresni ir karštesni šokiai. Taigi maždaug panašią rolę veidina ir vitaminai.

Vitaminų matavimas yra sutartas tarptautiniais vienetais svorio pagrindu. Jie skaičiuojami miligramais ar mikrogramais (viena tūkstantinė miligramo dalis). Jų trūkumas visuomet reiškia pašlijusią sveikatą o kraštutiniais atsitikimais net ir tragediją.

Iš pradžios vitaminai buvo vadinami alfabeto raidėmis: A, B, C, D, ir tt. Tačiau vėlesniais laikais, kada pradėta juos gaminti laboratorijose, kai kuriems iš jų duoti paskiri vardai, arba kaip priedai šalia raidžių.

Vitaminas B pradžioje manyta, kad yra visiškai atskiras, bet vėlesni tyrimai parodė jį esant pasidalinus į kelis paskirus, bet labai giminingus vitaminus. Užtat jis numeruojamas B1, 2, 3 ir tt. arba duoti atskiri vardai.

Dabar tikrai žinomų vitaminų skaičius siekia penkiolikos. Bet dar apie tiek pat šiek tiek žinoma arba nujaučiama esančių. Jų tyrimai nebaigti nes vis naujų ir tikresnių žinių apie juos susiekama. Jie kiekvienas skiriasi tiek savo struktūra tiek fiziologikai veikme ir vienas kito nepavarduoja. Pavyzdžiui vitaminai A, B1, B2, C ir D, visi turi didelės įtakos, akstinančios normalų vaikų augimą. Tokiam augimui būtina ši vitaminų grupė. Jei, sakysime, kurio vieno iš šių vitaminų ilgesnį laiką stokoja, tai patsai augimas pastebimai susitrukdė, nors kitų būtų užtektinai ir net su kaupu.

Kai kurie iš vitaminų ištirpsta vandenyje, kaip cukrus, o kiti tik riebaluose. Šiaip jau jie turi savo skirtingą struktūrą ir savotišką paskirtį. Tirpstančių vandenyje daugiausia randame daržovėse ir vaisiuose, o tirpstančių riebaluose -- taukuose, svieste ir alyvoje. Šis reikšmingas faktas yra įsidėmėtinas. Sakysime, šeiminkė, ilgoką laiką mirko ar virina supiaustytus vaisius ir daržoves ir tą vandenį išpila laukan. O kadangi dauguma šitokių vitaminų, tirpimo procesu, pereina į vandenį, kaip kad mirkomos siltės druska vandeniui išsiulpiama, tai tas vertingas vanduo, kuris sveikatos požiūriu brangesnis ir už auksą, be atodairos išpiliamas laukan su visais vitaminais. Šitokie vaisiai ir daržovės, aišku, nebeveikia reikiamų vitaminų, kurių stoka dažniausia pasireiškia. Būtu kur kas šiuo atveju teisingiau išmesti laukan tuos vaisius ir daržoves, o gertį tą vandenį, turtingą vitaminais. Tas pats esti ir su taukais.

Šiuos gyvybinės reikšmės faktus privalo kiekvienas žinoti, o ypatingai šeiminkės -- virėjos, kurių rankose, arba tiksliau pasakius, jų šeiminkavimo išmanyme, glūdi visos šeimos sveikatos likimas. Jei šeiminkė sumani, atseit, suprantą šiuos svarbius dėsnius, tai jos pastogėje galima tikėtis sveikus, stiprius ir ilgai gyvenančius žmones.

Maistas gali būti paruoštas švariausiai, prisilaikant visų higienos principų, su skoniu ir patrauklumu duodamas valgyti, bet jei nebus paisyta vitaminų, jame nerasim sveikatos. Dėl šios priežasties ir kitų faktorių, žiame krašte daugelis neturtingųjų minta netikusiu maistu, kuris tiesiog negali patenkinti organizmo būtinų reikalavimų. Ir dėl to jie nepasizymi sveikatingumu.

Su pasigėrėjimu reikia čia pasakyti, kad daugelis mūsų senesnės kartos lietuvių, kaip tai buvo įpratę valgyti daug sriubos, į kurią verdant buvo sudėta daug mėsos, kaulų, įvairių daržovių su lapais ir net bulvių su lupenomis. Tai tikrai skalsus valgis, perpildytas energija teikiančiais vitaminais.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

VISAD TURĖK PO RANKA GERĄ DOVANĄ

Skundžiamasi, kad lietuviškos knygos skaitytojų skaičius labai sumažėjęs. O mes galvojame, kad lietuviška knyga dar gali skaitytojų surasti. Ypač gera knyga, kočia yra R. Spalio Alma Mater.

Išsigyk ją savo bibliotekai. Išsigyk ir vieną dovanoms. Kai ateis kokia proga sveikinti artimuosius, tada nereikės rūpintis, o dovana bus jūsų namuose, įrišta gražiais, kietais viršeliais.

Išsigydama Alma Mater paremsi lietuvių rašytoją, lietuviškos knygos leidyklą ir svarbiausia, įrodysi, kad gera lietuviška knyga skaitytojų dar turi.

Užsisakant naudokis pridėdama atkarpą.

DIRVA
6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio.

Siunčiu \$5.00 ir prašau man išsiųsti R. Spalio naują knygą "Alma Mater".

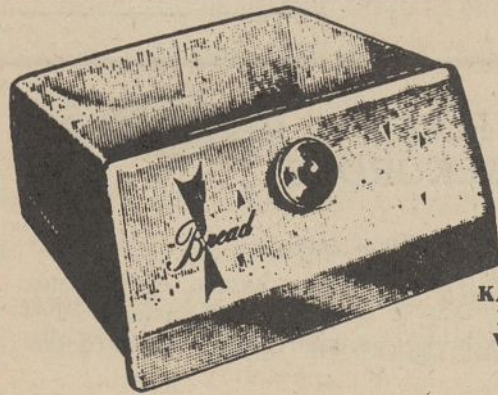
Užsakytojas:

(Vardas, pavardė)

(Adresas)

dovanos
* taupytojams *

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU GEGUŽĖS IR
BIRŽELIO MĖN. DUODAME ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MĖN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4%

mokame už
ilgalaikės
taupmenas!

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CICERO 50, ILL./BI 2-1397, TO 3-8131

FILATELIJOS KAMPELIS

ANTANAS BERNOTAS

(8)

JUNGTINĖS AMERIKOS
VALSTYBĖS

gegužės 10 d. išleido 4 centų pašto ženklą, kuriuo paminima Kansas valstijos 100 metų sukaktis. Ženklo kairėje pusėje yra didelė saulėgrąžos galva, o dešinėje -- pora senųjų kolonistų prie įtvirtintos sodybos. Kansas valstijoje auginama daug saulėgrąžų, užtat ir pašto ženklui šis augalas buvo panaudotas.

Pašto ženklas spausdintas tamsiai ruda, tamsiai raudona ir žalia spalvomis ant geltono popierio.

Ilgesnį laiką buvo nesutariama, kur išleisti pašto ženklą: ar Kansas valstijos sostinėje Topekoje, ar Council Grove mieste. Galop apsispręsta priešpriešingai.

Council Grove miestelis guli prie senojo Santa Fė pašto kelio ir buvo įkurtas 1847 m. Pats Santa Fė pašto kelias buvo pravažėjęs 1825 m., kai JAV komisieriai susiderėjo su šiose apylinkėse gyvenusiais indėnais dėl kelio pravedimo. Kol miestelio dar nebuvo, paštas pravažiuojančių vežimų buvo paliekamas viename sename išpuvusiam ažuole, užtat ir šis ažuolas buvo pavadintas Post Office Oak.

Kansas buvo priimta į sąjungą 1861 m. sausio 29 d., kaip 13-toji valstija.

GRENLANDIJA

išleido 30 oerų pašto ženklą, kuriuo paminima 50 metų sukaktis nuo Thulės įsteigimo, o taip

pat juo pagerbiamas garsus danų keliautojas Knud Rasmussenas. Knud Johan Victor Rasmussen

(1879-1933), keliautojas, etnologas bei rašytojas, gimė Jakobs-havne, Grenlandijoje. Baigė Kopenhagos universitetą Danijoje.

Jau 1902-04 m. jis dalyvavo Danų Literatūros Draugijos su-ruoštoje ekspedicijoje į Grenlandijos šiaurę. Po to vėl darė keliones šiaurėje 1906, 1909 ir 1910 metais. Pats pirmasis ro-gėmis pervažiojo Melville įlanką.

1910 m. šiaurvakarinėje salos dalyje jis įsteigė Thule stotį, kuri vėliau išsivystė į miestelį. Paskui iš Thulės jis padarė dar kelėtą ekspedicijų pačioje Grenlandijoje bei šiaurės Amerikos žemyno arktinėse salose, daugiausia tyrinėdamas eskimų gyvenimą. Yra parašęs keletą knygų, kuriose aprašė savo keliones bei eskimų gyvenimą.

1935 metais, minint 25 metų sukaktį nuo Thulės įsteigimo, buvo išleista 5 p. ženklų serija, kurioje matome porą trobelių uolotoje pakrantėje bei ledynais padengtus kalnus.

Dabar netoli Thulės yra svarbi amerikiečių poliarinė bazė.

IZRAELIS

išleido įdomią 13-os pašto ženklų seriją su visais Zodiako ženklais. Pirmuosiuose dvilikoje yra po vieną Zodiako ženklą, gi trylikame -- vieno svoro ženkle -- jie visi sudėti ratu ir dargi su atitinkamais simboliais.

Čia matome 32 agorotų pašto ženklą, kuriame yra Vandenis. Zodiako ženklus, kaip manoma, pirmieji ėmė vartoti senovės chaldėjai apie 3000 metų prieš Kristų. Jie visą dangaus erdvę, kurioje keliauja saulė, padalino į 12 atskirų dalių su svarbiausiais žvaigždynais, ir davė jiems vardus. Buvo tikima, kad žmogus, gimęs kurio nors žvaigždyno įtakoj, įgauna tam tikrus būdo bruožus, kurie pasilieka visam jo amžiui. Taip pat, pagal žvaigždynus, buvo nusakoma žmogaus ateitis.

KANADOS LIETUVIAI KVIEČIA
I VIII LIETUVIŲ DIENĄ

Artimiausi esame kaimynai, galima sakyti, -- sudarome vieną bendruomeninę šeimą ir nesame vieni kitiems abejingi. Tai ir suprantama. Tai yra ir gražu, ir naudinga. Bendromis jėgomis ir bendromis pastangomis nudirbame didesnius ir reikšmingesnius darbus.

Jungtinėse Amerikos Valstybėse vykdomos mūsų bendros dainų šventės. Šokių šventės ir kultūros kongresai. Kanadoje gi kasmet vykdomos lietuvių dienos, kurias abupusio bendradarbiavimo pagrindu gausiai lanko Jungtinių Amerikos Valstybių lietuviai. Ir viena, ir kita yra reikšminga mūsų išeivijos kultūrinio jėgų demonstracija, rodanti mūsų tautinį sąmoningumą ir veiklumą. Tai yra tikrai gražu!

Liepos 1-2 dienomis turėsime JAV ir Kanados lietuvių antrąją dainų šventę. Mes, Kanadoje gyvenę lietuviai, į šią dainų šventę vyksime masiškai. Chicago šiemet susilauks daugelio Kanados lietuvių.

Rugsėjo 2-3 dienomis Montrealyje įvyks aštuntoji Kanados lietuvių diena, -- tat apie tai pranešame iš anksto ir maloniai kviečiame ir prašome visus JAV lietuvius atvykti į Montrealį 8-ją lietuvių dieną.

Šios mūsų dienos šūkis -- Jaunimas didysis veiksnys! O senimą numatome pagerbti, nes šiemet suėjo 60 metų kai Kanadoje pradėjo kurtis lietuviai.

Šis tikėjimas persimetė pas senovės egiptiečius bei kitas tautas, ir nėra išnykęs iki mūsų dienų. Dar ir šiandien beveik visuose amerikiečių laikraščiuose rasime būrimus tai dienai ar savaitei, sudarytus pagal Zodiako ženklus.

Yra šie Zodiako ženklai: Avinas, Jautis, Dvyniai, Vėžys, Liūtas, Mergelė, Svarstyklės, Skorpionas, Šaulys, Ožys, Vandenis ir Žuvis.

Mūsų žymusis dailininkas M. K. Čiurlionis Zodiako ženklus yra pavaizdavęs atskiru paveikslų ciklu.

ŠIAURĖS VIETNAMAS

(komunistinis) išleido 2 pašto ženklų ir bloko seriją, kuriais paminima 950 metų sukaktis nuo Hanoi miesto įsteigimo.

Čia matome šios serijos 8 x pašto ženklą, kuriame parodytas kiniškas drakonas, skrendas virš senovinio miesto mūrų ir vartų.

Hanoi, kaip pašto ženkle matome, buvo įkurtas 1010 m. Viduryje miesto esančio ežero saloje tebėra išlikusi senovinė pagoda iš XI amžiaus. Miestas ilgas amžius buvo šiaurės anamitų karalių rezidencija.

1822 m. Hanojų užėmė prancūzai, ir jis buvo visos Indokinijos sostinė iki 1945 m., kada čia įsigalėjo raudonieji Viet Minh partizanai. Dabar jis laikomas šiaurės Vietnamo sostine.

Mieste yra universitetas ir kitokios mokyklos. Taip pat zoologijos bei botanikos sodai. Šiuo metu jame gyvena apie 200,000 gyventojų.

Ruošiamo didelę ir įdomią programą, kurios apimtį sudarys tautiniai šokiai, koncertas, sportas, didžiulis pobūvis, kuriam pasamdytos net trys salės vienoje vietoje. Numatoma per miestą eiseną. Tautiniams šokiams ruošiamas taurinių -- liaudinių instrumentų orkestras: skudučių, lumzdelių, ragų, trimitų ir kt. Programai, kad ji būtų įdomi, įspūdinga ir reikšminga, atsidėjus dirbama ir kruopščiai ruošiamasi.

Lietuvių dienos ruošos komitetą yra pakviesti visų kartų ateiviai seniausieji Kanadonai, kurie lietuvių registruojami, kad būtų sužinota ir surasta patys vyriausieji ir garbingiausi Kanados lietuviai. Jau keli yra užsiregistravę.

Tikimasi kad Quebeco provincijos vyriausybė lietuvių dienos proga jas paskelbs Kanados lietuvių dienomis. Taip pat ir Montreale kardinolas per visas parapijas paskelbs tą patį kaip jis jau yra padaręs 1953 metais, kai Montrealyje buvo minima ketvirtoji Kanados lietuvių diena.

Žodžiu rugsėjo 2-3 dienos bus svarbios ir įdomios, todėl aštuntajai lietuvių dienai ruošti komitetas kreipiasi į Jungtines Amerikos Valstybių tautiečius, primindamas mielą bendradarbiavimą, gražią kaimynystę ir kviečia atsilankyti.

E. CHICAGO

Meno paroda

Tautinės Sąjungos East Chicagos skyriaus valdyba ruošia dail. Antano Rukštelės meno parodą. Ji įvyksta birželio 2, 3, 4 d.d. šv. Pranciškaus lietuvių parapijos salėje, Harbor, Indiana.

Meno parodos oficialus atidarymas įvyksta birželio 2 d. (penktadienį) 7 val. vakare, o uždaroma birželio mėn. 4 d. (sekmadienį) 6 val. vakare.

Maloniai kviečiame visus apylinkės gyventojus gausiai lankyti ruošiamą meno parodą.

Pakenė

OMAHA

Omahos lietuvių Lietuvos Nepriklausomybės Fondo, 1961 metais Vasario 16-tąją minint, auکوjo:

\$10.00 -- A. Motiejaitis, J. Povilaitis, J. Smailys. \$8.00 -- E. Petraška. \$7.00 -- V. Šarka. \$5.00 -- J. Agurkis, J. Česna, A. Daukintis, R. Drukteinis, J. Gričius, Pr. Kovas, D. Martinkus, St. Misiūnas, St. Petrulis, St. Radžiūnas, J. Šarka sr. \$3.00 -- V. Mackevičius, V. Sederavičius, Z. Volodkevčius. \$2.00 -- J. Mikalauskas, A. Neliubavičius, St. Panyonis, A. Radžiūnas, A. Rakauskas, J. Šarka jr., I. Šarkaitė, J. Urbanavičius.

Iš viso auکوjo 27 asmenys. Suaukota suma -- \$125.00.

J. Povilaitis

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VANDENTEKIS IR ŠILDYMAS
IVEDIMAS IR PATAISYMAS

Vandeniu ir pečiiais šildymas, vonios kambarių įrengimas. Pristatymas į jūsų namus ar pilnas įrengimas.

Nelaimėi atsitikus skubus pataisymas. Nemokamas numatomų darbų įkainavimas.

Mes esame pertvarkę šildymą Dirvoje, atlikę nemažai patarnavimų lietuviams ir mūsų darbu visi patenkinti.

W. F. HANN & SONS CO.

15533 EUCLID AVE.

MU 1-4200

Clevelandietės lietuaitės šiemet baigiančios Villa Angela akademiją Clevelande su mokyklos vedėja. Nuotraukoje iš kairės: R. Gaidžiūnaitė, G. Degutytė, sesuo M. Vincent de Paul -- mokyklos vedėja, R. Laniauskaitė ir G. Garlaitė.

J. Garlos nuotrauka

CLEVELANDE
ir apylinkėse

• Dirva ši trečiądienį neišeis dėl Memorial šventės ir redaktorių bei kitų tarnautojų dalyvavimo Vilties Draugijos susirinkime, įvykstančiam Chicagoje.

• Ramovėnuose prigijo graži tradicija, kad gegužės 30 d. -- Kapų lankymo dieną prisimenami mirusieji ramovėnai kaip maldoje, taip ir atsilankant į kapines.

L.V.S. Ramovės Clevelando skyriaus valdyba, drauge su Clevelando Lietuvių Veteranų Sąjunga, yra užprašę šv. Mišias gegužės 30 d., 9:30 val. šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje, už mirusius Clevelando skyriaus ramovėnus bei Clevelando Lietuvių Veteranų Sąjungos narius.

Maloniai kviečiame ramovėnus, birutininkeis bei mirusiųjų gimines ir Clevelando visuomenę atsilankyti į pamaldas ir pasimelsti už mirusius ramovėnus, birutininkeis ir veteranus.

Tuoju po pamaldų vykstame į kapines, kur ant mirusiųjų ramovėnų kapų bus padėtos gėlių plaukštės ir tautinės vėliavėlės.

Clevelando Ramovės
Skyriaus Valdyba

• Mažoji Dainų šventė Clevelande įvyks birželio 21 d., Lietuvių salėje. Koncertą išpildys Čiurlionio Ansamblis ir šv. Jurgio Parapijos Choras, diriguojant muzikams: Alfonsui Mikulskiui ir Pranui Ambrazui. Visas pelnas skiriamas Ansamblio ir Choro kelionei į Dainų šventę Chicagoje apmokėti. Kvietimai iš anksto gaunami pas choristus ir AL Piliečių Klube. Rengia Lietuvių salės vadovybė, nemokamai užleisdama abi sales.

• Liepos 22 d., šeštadienį, Slovenų Auditorijos salėje, įvyks Pabaltiečių sportinių žaidynių vakaras-koncertas. Kaip žinia, tuo laiku vyks pabaltiečių lengvosios atletikos ir plaukymo pirmenybės.

• Rugpiūčio 13 d. rengiamas LSK Žaibo piknikas, Neurų sodyboje.

• Išnuomojamas 5 kambarių su vonia butas pirmame aukšte -- 1320 Giddings Rd., trečias namas nuo Superior Ave. Namo savininkas Pranas Ambrazas. Tel. UT 1-6915.

2-JŲ SEIMŲ NAMAS

Į pietus nuo Euclid gatvės, po 5 kambarius kiekvienam bute ir 2 kambariai 3-čiam aukšte, naujos gaso krosnys, garažas. Prašo \$21,500.

Kreipitis:

J. Širvaitis

WM. T. BYRNE

REAL ESTATE

Office MU 1-6100;

home KE 1-4080

1535 Hayden Ave.

Parengimų kalendorius

BIRŽELIO 3 D. Lietuvių Demokratinio Klubu išrinktų pareigūnų pristatymas Čiurlionio Ansamblio namuose.

BIRŽELIO 10 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus rengiamas finis semestri.

BIRŽELIO 11 D. Lituanistinių mokyklų gegužinė Neurų ūkyje.

BIRŽELIO 18 D. ALT rengiamas liūdnųjų birželio įvykių minėjimas

BIRŽELIO 24 D. Lietuvių Sveikatinėje Dainų šventė Čiurlionio ansambliui ir šv. Jurgio par. chorui pagerbti ir paremti.

BIRŽELIO 25 D. L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus rengiama gegužinė.

LIEPOS 9 D. Lietuviams Budžiams Remti valdybos rengiamas pobūvis P. J. Keršio ūkyje

LIEPOS 15 D. TĖVYNES GARSŲ radio vakaras Lake Shore Country Club.

LIEPOS 22 D. Pabaltiečių sportininkų vakaras Slovenian Auditorium.

LIEPOS 23 D. Tautinės Sąjungos skyriaus rengiama išvyka.

RUGPIŪČIO 6 D. SLA 14 Kuopos vasaros pobūvis gamtoje.

RUGPIŪČIO 6 D. AL Piliečių Klubu narių tradicinė metinė gegužinė Naurų sodyboje.

RUGPIŪČIO 13 D. Sporto Klubu Žaibo gegužinė Neurų sodyboje.

RUGPIŪČIO 20 D. BALFo gegužinė Neuros ūkyje.

RUGSĖJO 3 D. devintoji Lietuvių Diena.

RUGSĖJO 9 D., DLK Birutės Draugijos rengiamas tautos šventės minėjimas.

RUGSĖJO 23 D., Slovenian Auditorium, Dirvos 46 metų koncertas - balius.

LAPKRIČIO 4 D. SLA 14 Kuopos gyvavimo 60 metų sukaktuvių minėjimas.

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str.

Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas. Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas, gerai išbaigtas -- garantuotas dažymas. Pranas Grigono priežiūra.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

EAST CLEVELAND -- 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS

EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGSACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000NEW SATURDAY HOURS
9:30 to 2:30

IN TOWN OFFICE -- 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763936 East 185 St.
KE 1-7770

DIRVA

Nr. 62

1961 m. gegužės 29 d.

KAS IR KUR?

• **Dirva** šį trečiadienį neišeis dėl Memorial šventės ir redaktorių bei kitų tarnautojų dalyvavimo Vilties Draugijos susirinkime, įvykstančiam Chicagoje.

• **Aktorius Vitalis Žukauskas** pravedė programą Liet. Moterų Atstovybės New Yorko klubo sekminių popietėjų, kuri įvyko gegužės 21 d. V. Steponio restorano salėje.

• **Liepos mėn. 22-23 d. Clevelande** įvyks S. Amerikos Pabaltiečių lengvosios atletikos ir plaukymo pirmenybės. Rengia lietuviai. Vykdytojai — Vid. Vakarų Sporto Apygarda ir Clevelando žaibas.

• **Komunistinė spauda** džiūga, kad Lietuvoje buvo sušaudyti: Alfonsas Nykštaitis, Bernardas Skliutas ir Stasys Petrauskas.

• **Ped. Lituanistikos Institutui** per Instituto Globos Komiteto išd. kun. J. Kubilių, S.J., prel. M. Krupavičius paaukėjo 20 dol. Už šį medžiaginį ir moralinį moštą gerb. prelatui Institutas nuoširdžiai dėkoja.

• **Julius Gelazius**, iš Chicago, Dirvai paremti atsiuntė \$10.00auka.

• **Dr. R. O. Patt**, iš Cleveland, mokėdamas už Dirvą atsiuntė ir \$5.00 auką.

LB rinkimų rezultatai

Oficialiais pranešimais, Chicago rinkiminėje apygardoje balsavo: Aurora 24, Bridgeport 102, Brighton Parke 122, Cicero 166, E. Chicagoje Ind. 119, E. St. Louis 57, Gage Parke 105, Grand Rapids 50, Kenosha 85, Marquette Parke 455, Melrose Parke 76, Milwaukee 19, Omaha 57, Rodforde 59, Roselande 59, St. Louis Mo. 28, Town of Lake 27, 18 kolonijoje ir W. Side 32, Jaunimo namuose

KUR PRALEISTI ATEINANČIAS ATOSTOGAS!

Meloniai kviečiame atvykti į saulėtą Cape Cod, Mass ir praleisti savo atostogas **L u š i ų** ir **V e i t ų** viloje

"M E Š K A"

12 Beach Street

Menument Beach, Cape Cod, Mass.

TEL. Buzzards Bay, PLAZA 9-3251

VILA MEŠKA tikram poilsiui, be rūpesčių siūlo:

- Erdvią ir ramią aplinką
- Didelius ir jaukius kambarius
- Gera ir gausų maistą
- Pliažas pasiekiamas per 5 min. pėsčiomis
- Silver Beach pliažas per 10 min. automobiliu
- Vasarotojus be automobiliu nuveža ir parveža savininkai
- Vaikams rengiami pavakaričiai su lietuviška programa
- Tėvams išvykus vakarais prižiūrimi vaikai
- Žuvimas geras jūroje ir ežerėliuose.

SEZONO PRADŽIA BIRŽELIO MĖN. 17 DIENĄ.

Kainos neaukštos, 15% NUOLAIDA vasarojantiems nuo birželio 17 d. iki liepos 8 d. ir nuo rugsėjo 2 d. iki sezono uždarymo.

Iki sezono pradžios kreiptis: **S. M. Lušys, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EV 7-5576.**

72, Sokolų salėje 26, Springfielde 21, Waukegane 65, per centrinės apylinkės rinkimų komisiją 22 (53% šioje apylinkėje registruotų rinkikų), iš viso 1849 asmenys.

Atskiri kandidatai gavo balsų: J. Jasaitis 1268, V. Adamkavičius 1229, P. Kisieliū 1104, V. Vardys 1059, T. Blinstrubas 966, A. Razma 929, Pr. Garšva 860, Vl. Jakubėnas 849, Br. Shotas 846, St. Santaras 836, Alg. Mackus 816, J. Švedas 800, K. Ambrozaitis 793, P. Gaučys 792, J. Rugis 787, J. Ignatonis 775, G. Balukas 721, J. Panavas 711, Ad. Varnas 685, A. Verbickas 670, J. Vaičiūnas 657, Z. Dailidka 655, Alg. Kaulėnas 648, Vcl. Kleiza 604, K. Drunga 601, S. Endrijonienė 582, P. Vėbra 571, J. Juknevičienė 570, Ad. Valeška 567, F. Daukus 565, Vikt. Binkis 549, J. Tamulis 538, Vikt. Naudžius 527, Br. Nainys 501, T. Alg. Antanaitis 495, R. Stakauskas 488, Ig. Petrauskas 462, F. Valinskas 422, Stp. Juodakis 421, J. Račkauskas 412, D. Zakaras 377, Vikt. Makiejus 365, R. Slapšienė 329, J. Masionis 311, P. Šilas 290, Eug. Kucinas 215.

Oficialiais pranešimais, Rytų rinkiminėje apygardoje balsavo: Baltimorėje 119, Elizabeth 104, Jersey City 24, Kearny -- Harrisone 67, Lindene 37, Newarke 68, Patersone 67, Amsterdam 26, Bronx -- Manhattane 24, Bushwicke 22, Cypress Hills 276, Great Necke 40, Jackson Heights 39, Maspeth 30, New York 1-ojoje apylinkėje 78, Ridgewode 24, Philadelphia 109, iš viso 1154. Apylinkėse registruotų rinkikų buvo 1763, išregistravo rinkimų metu 134, iš viso 1897. Balsavo rinkimų būstinėse 966 (56%) pašto 188 (13%).

Per centrinės apylinkės rinkimų komisiją už šios apygardos kandidatus balsavo 40 paskirai gyvenančių asmenų (65 % šioje apylinkėje registruotų rinkikų), tad iš viso Rytų rinkiminėje apygardoje balsavo 1194 asmenys.

Atskiri kandidatai gavo balsų: L. Jankus 774, E. Armanienė 659, J. Šlepetys 634, Br. Nemickas 564, Pr. Naujokaitis 555, Vl. Dillis 519, Vyt. Volertas 504, St. Dzikas 495, Vyt. Vaitiekūnas 475, St. Valiūšaitis 436, V. Leskaitienė 429, F. Ch. Paulis 421, D. Penikas 409, Alb. Trečiokas 370, J. Maurukas 315, S. Kontrimas 313, J. Sirusas 305, Br. Kulys 300, A. Varnas 280, J. Mikuckis 258.

Kanados lietuviai Toronto televizijos programoje... Solistas Vaclovas Verikaitis paruošė ir išpildė lietuvišką programą televizijoje, kurią turėjo progos pamatyti tūkstančiai kanadiečių. Birželio 17 d. Kanados lietuviai ruošiasi suvažiuoti į Wellandą, Ont., kur ruošiamos lietuviškos Joninės ir programoje galima bus išgirsti solistą V. Verikaitį.

Bostone subatvakariai baigė antrąją sezoną

Kultūrinių Subatvakarių rengimo mintis ilgoką laiką sukosi ALT S-gos Bostono sk. veikėjų galvose. Ypač tą mintį kurstė dail. Vikt. Andriūšis, skyriaus namų dekoratorius ir žmogus, kuriam niekad netrūksta gerų sumanymų. Daugiau sia abejonių kėlė tai, kad nesidarytų paralelizmas tarp Subatvakarių ir Kultūros Klubų parengimų. Bet, pagaliau, prieita įsitikinimo, kad Bostone yra pakankamai šviesių lietuvių, kad Subatvakariai atsiradimui nes negali pakenkti Kultūros Klubui.

Dabar patirtis rodo, kad Kultūros Klubas pastaraisiais metais narių skaičium paigėjo, o ir Subatvakariams lankytojų anaipol nestinga. Vadinas, Subatvakarių atsiradimas yra neabejotinas Bostono lietuvių kultūrinės veiklos laimėjimas.

Jau vienuolika metų gyvai ir sėkmingai veikiantis Kultūros Klubas yra daugiau akademinio pobūdžio organizacija, o kultūriniai Subatvakariai ieško populiarnesnio kultūrinių vertybių perteikimo. Antra vertus, ir ALT S-gos Bostono sk. namai parengimams teikia jaukumo ir patrauklumo.

Gegužės 20 d. kultūriniai Subatvakariai baigė antrąjį savo veiklos sezoną. Du metus Subatvakarius rengė pati Just. V a i č a i e i o pirmininkaujama komisija, kuri yra visai nepriklaušoma ir rūpinasi tokio-kiomis programomis, kurios būtų priimtinos vienokių ir kitokių įsitikinimų Bostono lietuviams. Dabar, po dviejų metų, tenka pasakyti, kad komisijai pasisekė suorganizuoti ir išlaikyti kultūringą parengimų lygį.

Kaip visuomet būna, ypač nelengvą organizacinio darbo našta teko pakelti komisijos pirm. Just. Vaičiūniui. Jis pasižymėjo puikiu darbų organizavimu, dideliu rūpestingumu ir greitu bei taikliu vienokių ar kitokių klausimų sprendimu.

Tikrai beveik nepamainomas Subatvakarių išorės puošėjas buvo dail. Vikt. Andriūšis. Rūpestingai parengingai ir parengimams nuoširdžiai atsidėję Just. Vaičiūnio talkininkai buvo Vladas Mickeūnas ir Antanas Vilėniskis, kurie dvejus metus rūpinosi viešnių ir svečių vaišėmis. Kantrios, rūpestingos, nepavargstančios

komisijos talkininkės Ona Vilėniskienė, Bronė Vaičiūnienė, Birutė Bilvašienė, Mickeūnienė. Be jų, komisijai talkininkavo P. Ausiejus, J. Kalvaitis, Lendraitis ir kt. Be didesnių sutrikimų sukosi ir programų vedėjo St. Santvaro ratai, nors programas rengiant būta pažadų ir netesėjimų, dėl to pasitaikė ir improvizuotai organizuotų programų. Aplamai Just. Vaičiūnio vad. komisija egzaminus išlaikė žymiai geriau negu patenkinamai. Subatvakariai per dvejus metus pasidarė neatjungiamu Bostono lietuvių kultūrinio gyvenimo dalis.

Sezono pabaigtuvinio Subatvakario programą sudarė mūsų poezijos autorių spėjimai. Buvo parinkta trylika daugiau ar mažiau pažįstamų eilėraščių, taigi 13 liet. poezijos autorių. Eilėraščių klausytojams perteikt šio meto geriausi poezijos kūrinių atlikėjai Bostono Rita Ausiejūtė, Jurgis J a š i n s k a s ir Raimundas Ž i č k u s.

Viečnios ir svečiai varžybose dalyvavo gyvai, nuoširdžiai ir gausiai. Du ar trys eilėraščiai buvo sunkiau įspėti, bet bendras vaizdas yra puikus — visi trylika autorių buvo atpažinti be didelių sunkumų. Programa, kuri turėjo tęstis apie pusantros valandos, tetruko tik apie valandą, o tai rodo, kad visuomenė savo autorius pažįsta.

Autorių atpažinimo varžybas laimėjo Danutė Izbičienė. Dar nebaisus Jašinskui hegzometro eilių skaityti, ji atpažino Kristijoną Domelaitį, o vėliau įspėjo Lopsinės autorių Joną Aistį. Tad jai teko ir rengėjų dovana — naujoji Bern. Brazdžionio poezijos knyga Vidudienio sodai. Įdomu tai, kad Dan. Izbičienė mokslus yra baigusi jau šiame krašte.

Po pirmų sėkmingų spėjimų nuotaika kilo ir karsčio. Atsirado autorių, kurie buvo atpažinti beveik vienbalsiai, nors autoriaus pavardę kas nors vis ištarė pirma kitų. Tokiu būdu susidarė ilga eilė laimėtojų, kuriuos čia išvardinu: Maiorionio Žiemos naktį vienu sykiu atpažino Bilvašienė ir Ščiukienė, Pr. Vaičiūnio Yra šalis — Vizbaras iš Worcesterio, V. Putino-Mykolačio Pavasario parada (kietesnis spėjimų riešutas) — tegu būna man at-

leista — pasižymėjau, kad Putiną atpažino Putinas, J. Baltrušaičio Apyntį — dr. inž. J. Gimbutas, F. Kiršos Kambarį, kuriame dainuoja — inž. Eitas, K. Binkio Išsirikio senatvė — Valukonienė, Ant. Rimydzio Naktigonę — J. Kapočius, J. Tysliavos Mano deimantus — A. Vakauzienė, Bern. Brazdžionio Neregio elegiją — dail. K. Žoromskis, P. Vaičiūno Vosilkėlius (kiečiausias spėjimų riešutas, gal todėl, kad eilėraštis itin populiarus) — Žičkienė ir Ant. Gustaičio Naujimo giesmę — visi drauge. Tiems, kurie eilėraščius atrinko, neatrodė, kad parodinė Naujimo giesmė Bostone būtų taip plačiai pažįstama, bet, paaiškėjo, kad Ant. Gustaitis yra itin populiarus dainius.

Pabaigtuvinis Subatvakaris buvo ne tik nuotaikingas, bet ypač gausus viešnių ir svečių apsilankymu. Be minėtos programos, tą patį vakarą ALT S-gos Bostono sk. pirm. inž. J. Dačys pravedė skyriaus paramos laimingųjų bilietų traukimus. Paramos fantai buvo dail. Vikt. Andriūšio Su-

NEW YORKO LIETUVIŲ ŽINIOS

PROF. STP. KAMINSKAS, Vasario 16 akto signataras, sunkios ligos pasėkoje išgyvenęs kofos amputaciją, vienoje li-goninėje Long Island, N. Y., po truputį sveiksta ir taisosi. Nežinoti sunkios amžiaus naštos, profesorius daug dirba prie savo atsiminimų antrojo tomo paruošimo spaudai. Taupydamas savo reikėjimo pajėgas, profesorius priverstas sumažinti periodinės ir kt. spaudos sekimą, kad galėtų daugiau atsidėti savo atsiminimų rankraščiui.

K. OSTRAUSKO VEIKALAS "KANARĖLĖ", kurį su pasisekimu New Yorko lietuviams parstatė akt. Vyt. Valiukas, ateinantį rudenį bus vaidinamas apylinkių lietuviams. Numatyta išvykti į Hartford, Conn. Waterbury, Conn., Worcester, Mass. ir New Jersey valstybės lietuvių kolonijas. Šio veikalo mažas aktorijų sąstatas palengvina tokias išvykas.

POETAS JONAS AISTIS iš Washington, D. C. lankėsi New Yorke leidžiamos jo poezijos rinktinės reikalais ir ta pačia proga į juostas įkalbėjo pluoštą savo eilėraščių. Numatoma šią įkalbėtą Jono Aistio kūrybą išleisti atskira paterfono plokštele.

VACIO STEPONO "Festival" restoranas New Yorke vis daugiau prisimenamas lietuviškųjų

batvakariams dovanotas paveikslas, dail. J. Pautieniaus paveikslas, St. Grabliausko dovanotas stalinis vokiškas radijo aparatas ir Reardon Co. dovanotas kavinukas. Laimėtojai — Ščiukai, A. Bričkus, Šmitas iš Brocktono ir Lendraitis. Visi Subatvakario dalyviai per pirmininką Just. Vaičiūtį pasiuntė geriausius linkėjimus dail. Vikt. Andriūšiui, kuris staiga susirgo ir šiuo metu guli Carney ligoninėje, prižiūrimas dr. Mikal. Pristatyta naujoji poeto Bern. Brazdžionio poezijos knyga Vidudienio sodai. Dešimt gautų knygų egz. čia pat buvo išparduota. Kultūros Klubo pirm. dr. inž. J. Gimbutas painformavo apie 5. 27 d. įvykstantį aktualų Kultūros Klubos susirinkimą. Kitas kultūrinis Subatvakaris bus rengiamas tik rugsėjo mėn. St. S.

Pirmoji šio pavasario gegužinė

Laisvės Varpo radijo valanda, vadovaujama Petro Višcinio, Bostono kaimynystė, Brocktone, birželio 3 d. rengia pirmąją šio pavasario gegužinę. Programa žada būti įvairi ir įdomi. Ją atliks muz. Benario chorai iš Worcesterio, Mass., ir Onos Ivaškiens vadovaujamas Bostono Liet. Tautinių Šokių Sambūris.

Reikia tikėti, kad gražia pavasario pramoga žaliuojančioj ir žydinčioj gamtoj susigundys aplankyti gausūs būriai Nauj. Anglijos lietuvių. Kas į tą gegužinę atvyks — parems ir tą vienintelę mūsų kultūrinę radijo valandą — Laisvės Varpą.

Izidoriaus Vasyliūno smuiko ir fortepijono mokinių koncertas

Tautinės Sąjungos namuose, So. Bostone, Mass. E. 4-toje gatvėje, penktadienį vakare, birželio 2 dieną, 8 val. įvyks Izidoriaus Vasyliūno mokinių koncertas. Gros smuiko ir fortepijono mokiniai. Įėjimas laisvas.

Ta proga, jei kas norėtų, galės paaukoti lietuvių kamerinės ir simfoninės muzikos leidimo fondui. Aukų lapas bus prie įėjimo. Kviečiami visi skaitlingai atsilankyti, tuo paraginsite jaunimą tolimesniems muzikos studijoms. Programoje šalia pasaulinių bus įdomių ir lietuviškų kūrinių.

organizacijų, ruošiant jo salėje savo parengimus. Būtų gražu, kad po numatyto naujo išdekoravimo savininkas papuoštų jaukios salės sienas lietuvių dailininkų kūrinių, kaip kad jis yra padaręs su amerikiečių paveikslais baro patalpoje.

SALOMĖJA NARKELIŪNAITE. Draugo korespondentė Jungtinės Tautos, lūžusi koją per sniego pūgą vasario mėn., jau pradėjo vaikščioti ir dirbti savo tiesioginį darbą vienoje amerikiečių leidykloje. Negalėdama vaikščioti, S. Narkeliūnaitė buvo atsidėjusi žurnalistikos studijų baigimui. Ateinantį mėnesį ji savo studijas apvainikuoja Master Degree.

INŽ. ANT. MAČIONIS, kuris dirba New Yorko miesto susisiekimo žinyboje, šią vasarą su ekskursija išvyksta kelioms savaitėms į Europą. Aplankys Angliją, Vokietiją, Italiją, Šveicariją, Ispaniją ir kitas valstybes.

TRYŠ ORGANIZACIJŲ CENTRAI New Yorke reikalingi pabudinimo ar šviežių jėgų: Lietuvių Rašytojų Draugija su J. Tysliava priešaky, Lietuvių Žurnalistų Sąjunga su išrinktu pirmininku K. Obolėnu ir Lietuvių Dailininkų Sąjunga Pr. Lapės vadovybėje. Šių organizacijų veiklos pasigendama. (Jso)